

Duration: 3 Hours

Marks:100

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.
3. Question wise Marks indicated in right sides.

Q1. Attempt **any one** question.

20

A) Evaluate the socio-Political conditions of Maharashtra in the beginning of 19th Century.

OR

B) Examine Land Revenue System introduced by the British in Maharashtra during the colonial rule.

Q2. Attempt **any one** question.

20

A) Highlight the role of Mahatma Phule in socio-religious reform movement of Maharashtra.

OR

B) State the significance of Prarthana Samaj for the social awakening in Maharashtra.

Q3. Attempt **any one** question.

20

A) Explain the role of Moderate leaders in the first phase of Indian National Congress.

OR

B) Explain the importance of Civil Disobedience Movement launched by Mahatma Gandhi in 1930.

Q4. Attempt **any one** question.

20

A) Describe the contribution of social reformers of Maharashtra for social awakening through education.

OR

B) Evaluate the contributions of Dr. Babasaheb Ambedkar for the upliftment of Depressed Classes in Maharashtra.

Q5. Write short notes on **any two** of the following:

20

- A. Trace the Tribal uprisings in Maharashtra
- B. Dadabhai Naoroji
- C. Non -Cooperation Movement
- D. Sanyukt Maharashtra Movement

(मराठी रुपांतर)

वेळ: ३ तास

एकूण गुण: १००

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.१ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

२०

अ) १९व्या शतकाच्या सुरुवातीच्या महाराष्ट्राच्या सामाजिक-राजकीय परिस्थितीचे मूल्यमापन करा.

किंवा

ब) ब्रिटिशांनी महाराष्ट्रामध्ये लागू केलेल्या जमीन महसूल पद्धतीचे परीक्षण करा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

२०

अ) महाराष्ट्राच्या सामाजिक-धार्मिक सुधारणा चळवळीतील महात्मा फुले यांच्याभूमिकेवर प्रकाश टाका.

किंवा

ब) महाराष्ट्रातील सामाजिक-धार्मिक जागृतीमध्ये प्रार्थना समाजाचे महत्व सांगा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

२०

अ) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या पहिल्या पर्वांमध्ये मवाळ नेत्यांनी बजावलेली भूमिका स्पष्ट करा.

किंवा

ब) १९३० मध्ये महात्मा गांधी यांनी सुरू केलेल्या सविनय कायदेभंग चळवळीचे महत्व स्पष्ट करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

२०

अ) शिक्षणाच्या माध्यमातून महाराष्ट्रातील समाजसुधारकांनी सामाजिक जागृतीमध्ये दिलेल्या योगदानाचे वर्णन करा.

किंवा

ब) महाराष्ट्रातील वंचित घटकांच्या उन्नतीकरिता डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या योगदानाचे मूल्यमापन करा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

२०

अ. महाराष्ट्रातील आदिवासींंच्या उठावाचा मागोवा

ब. दादाभाई नौरोजी

क. असहकार चळवळ

ड. संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ